

'Hoogspanning'
CAMILLA LÄCKBERG

MONS KALLENTOFT

LICHT HEMEL

THRILLER

Ook verschenen van Mons Kallentoft bij Xander Uitgevers

Engelwater (2013)

MONS KALLENTOFT

Lichthemel

Uitgegeven door Xander Uitgevers BV
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Oorspronkelijke titel: *Vindsjälär*
Oorspronkelijke uitgever: Bokförlaget Forum, Sweden
Vertaling: Neeltje Wiersma
Omslagontwerp: Studio Marlies Visser
Omslagbeeld: Getty Images
Auteursfoto: Tobias Lundqvist
Zetwerk: Michiel Niesen/ZetProducties

Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met Nordin Agency AB, Sweden

Copyright © 2013 Mons Kallentoft
Copyright © 2014 voor de Nederlandse taal:
Xander Uitgevers BV, Amsterdam

Eerste druk 2014

ISBN 978 94 0160 202 0 / NUR 305

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt
door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PROLOOG

[De wind]

Vingers rond een keel. Handen.

Ze drukken.

Hard, harder, hardst.

De luchtstromen bewegen zich over het firmament en verzamelen zich tussen de sterren, vormen een koude, schurende wind die verder in de richting van de aarde beweegt en de grote brokken vergeten leven die in de dichte bossen rusten verdrijft. Hij baant zich een weg tussen de sparren en de dennen en de zwart-witte berken door. Trekt aan het mos, snijdt de schors van de stammen, en de bomen vragen zich af: Het is toch nog zomer?

De wind daalt diep neer.

Doet het water van het meer Roxen rimpelen, jaagt over de velden en de akkers, over de brandende lampen van de snelweg, over lek-kende koophuizen en miljoentrajecten, over treinrails en huurhuizen, in de richting van de lichten van de stad en de met kinderkopjes geplaveide straten waar een paar nachtwandelaars zich een weg zoeken door de lauwe nacht.

Een park, een huis met een rode bakstenen gevel, en daar zoekt de koude wind zich een weg een kamer in, maakt zich klein en glijdt door de kier van een raam naar binnen, wacht een poosje. In de kamer hangt de geur van dood, van een leven dat geleefd is en spoedig afgelopen zal zijn.

De mond die naar lucht hapt, ondanks de vermoeidheid, ondanks de vingers die steeds harder om de keel drukken.

En de wind die onlangs geboren werd in een door sterren verlicht firmament trekt zich samen. Laat zich opzuigen in de longen in een onbekend lichaam, wordt de laatste adem die hen vult, wordt een herinnering, aan het geweld en de smeekbeden en het hart dat stopt met kloppen en het bewustzijn dat afglijdt naar een zwart dat een licht schijnend wit wordt.

De vingers rond de keel zijn wit geworden.
Maar nu ontspannen ze.
Alleen de dood ademt nu.
Er bestaat geen angst meer. Geen toeval.
De wind luistert naar een stem die alleen hij kan horen:
Ik ben het die daar ligt.
Is dit nou het einde?
Er waren zo veel woorden. Ik was ze beu. En toch wil ik ze terug.
De zon kruipt langzaam omhoog boven de horizon, laat de stad
ontwaken, geeft de stervende geuren van de zomer leven. De stin-
kende resten uit de vuilnisbakken, het chloor van de zwembaden,
duizend bloeiende bloemen.
Een storm die ontwaakt. Vingers die een keel dichtknepen.
Wiens vingers? Wiens keel?
De schurende wind trekt zich terug, en dan is de ochtend stil. Een
jonge vrouw beweegt zich in de richting van het huis en het park,
loopt langzaam in de aanbreekende dag.

DEEL 1

DE FATSOENLIJKE LIEFDE

1

Dinsdag 10 augustus

Tove ademt in. Loopt door Drottninggatan. Geniet van de warme zomerlucht die haar longen vult.

In het vroege zonlicht lijken de gevels van de huizen van rond de eeuwwisseling net coulissen van zand.

Het is pas kwart over zes.

Ze zou moe moeten zijn, maar dat is ze niet.

Haar lichaam is wakker, net als haar hoofd, en haar spieren voelen gezond aan, alsof haar hele ik zin heeft in de dag, zo'n zin die iemand alleen voelt wanneer ze weet dat ze iets zal gaan doen wat voor iemand anders belangrijk is.

Er zit geen kou in de lucht dus heeft ze het niet koud ondanks het feit dat ze maar een dun zomerjurkje draagt. Deze zomer is warm geweest. En zonnig. Maar niet zo krankzinnig warm als de zomer een paar jaar geleden. Ze kan er niet aan denken wat er die zomer is gebeurd. Heeft het achter zich gelaten.

Haar moeder was niet eens opgestaan toen Tove daarnet het huis had verlaten om naar haar zomerbaantje in het bejaardentehuis Keruben te gaan. In eerste instantie wilde ze het baantje niet aannemen, ze wilde eigenlijk in een kledingwinkel of een boekwinkel werken. Maar uiteindelijk was Keruben als enige mogelijkheid overgebleven.

Al op de eerste dag voelde Tove dat ze op de juiste plek terecht was gekomen, dat ze om de oudjes gaf, ook al konden sommigen van hen gemeen en veeleisend zijn. Aanvankelijk was het lichamelijke werk onsmakelijk, maar ze raakte er snel aan gewend. Ze leerde haar weerzin opzij te zetten en gewoon de poep op te ruimen, en als het te erg naar uitwerpselen rook, hield ze gewoon haar adem in of ademde ze door haar mond.

De bewoners van Keruben zijn allemaal op een of andere ma-

nier lichamelijk beperkt maar helder in hun hoofd, min of meer. De schaamte die ze voelen over hun lichamelijke hulpeloosheid weerspiegelt zich in hun ogen en is veel erger voor hen dan mijn onbehagen, denkt ze. De oudjes hebben hulp nodig, verdienen het, en ik zal het hun zo gemakkelijk mogelijk maken om deze hulp te aanvaarden, en om te leven.

Zo simpel is het eigenlijk.

Ze beseft dat ze er zelf op een dag ook zo bij zal liggen, in een soortgelijk bed met dezelfde behoefte aan hulp, als ze al zo oud wordt. En oom Stefan ligt er zo bij in een verpleeghuis in Hälsingland. Gisteravond nog had ze haar moeder gevraagd om hem te bezoeken, maar haar moeder wilde geen datum prikken. Dat wil ze nooit.

Tove loopt nu vlak bij de gevels van Drottninggatan, weg van de straat, waar een vroege bus voorbijdert op weg naar het Academisch Ziekenhuis.

De zon voelt warm op haar blote benen en ze herinnert zichzelf als kind. Op een of ander strand. Gegil en geschreeuw en haar lichaam dat naar de zonnestralen snakte nadat ze net uit het koude water was gekomen.

Tove denkt aan de bewoners.

Tyra Torstensson.

Negenentachtig jaar oud. Warrig maar charmant, halfblind en zo goed als doof. Wankel op de benen, lief en dankbaar, bijna onderdanig. Ze was secretaresse geweest, bij een advocaat, en heeft in de loop der jaren heel wat verdriet te verwerken gekregen, maar ze moet elke keer weer overeind zijn gekrabbeld.

‘Bent u wakker?’ moet Tove schreeuwen als ze de oude vrouw wakker maakt na haar dagelijkse middagdutje.

Weine Andersson.

Boer. Oud en vermoeid, versleten. Toch klaagt hij nooit. Niet eens over het eten. Zijn kinderen behandelen hem met respect wanneer ze hem bezoeken, en dat doen ze vaak.

Viveka Dahlgren.

Domineesvrouw. Met prachtige schilderijen van Krouthén op

haar kamer en port in haar nachtkastje. Weduwe van de voormalige bisschop, in de steek gelaten door haar drie kinderen die allemaal ver, ver weg van Linköping zijn gaan wonen. Ze was vrijwilligster bij het Leger des Heils tot haar lichaam haar vertelde om te stoppen. Tot haar evenwichtsgevoel begon te haperen.

Mevrouw Dahlgren kan zich merkwaardig gedragen, op mij en de anderen neerkijken, tekeergaan en bediening eisen waar geen tijd voor is, maar ik denk dat ze zich gewoon eenzaam voelt.

Hoe kun je zo eenzaam zijn ondanks het feit dat je kinderen hebt? Wat bezielt iemands kinderen om iemand zo in de steek te laten? Te verdwijnen?

Viveka Dahlgren is nu tweeënnegentig. De meeste vrienden van haar zijn overleden. Er is niemand die haar perkamentachtige hand kan vasthouden, wij van het personeel hebben daar geen tijd voor.

Zou ik mijn moeder in de steek laten? denkt Tove wanneer ze Drottninggatan oversteekt.

Dat heb ik misschien gedaan toen ik op Lundsberg ging studeren.

Wanneer ze in de zomer thuis is, wil ze bij haar moeder wonen. Ze kan niet zo goed opschieten met de jonge vriendin van haar vader. Bovendien woont hij te ver weg op het platteland.

Van de bewoners van Keruben is ze het meest gesteld op Konrad Karlsson.

Hij is een strijder. Belezen. De arbeider die zichzelf omhoog heeft gewerkt.

De arbeider die net toen hij van zijn pensioen zou gaan genieten een zware beroerte kreeg en halfzijdig verlamd raakte.

Maar niet verlamd in zijn ziel.

Ze ziet zijn gegroefde gezicht voor zich. Wil bij hem zitten, waar ze veel te zelden tijd voor heeft. Wil met hem praten, zien hoe hij naar alles wat ze te vertellen heeft luistert, hoe hij alle tijd van de wereld alleen voor haar lijkt te hebben. Ze wil hem zien knikken, nadenken en dan zijn goede advies horen, voor waar ze ook mee zit.

In tegenstelling tot haar moeder luistert hij echt. Het is fijn, denkt Tove, om een ouder iemand te hebben die je in vertrouwen kunt nemen.

Konrad Karlsson.

Zijn lichaam is zwak maar hij kan van zich af bijten. Hij was het geweest die de ingezonden brief in de *Corren* had geschreven, waar zo veel ophef over was ontstaan. In tien punten wees hij op de misstanden in Keruben, hoe de bezuinigingen hadden geleid tot verwaarlozing zodat het zorgbedrijf Merapi grote winst kon maken.

De afgelopen weken had Konrad moe geleken, alsof de warmte hem langzaam dreigt op te eten.

Laat de warmte hem er niet onder krijgen.

Het verpleeghuis waar Stefan ligt wordt tegenwoordig ook door Merapi gerund. De verzorging daar was nog erger geworden dan daarvoor. Alle goede mensen hadden ontslag genomen. Tove wil er niet over nadenken. Ze werkt zelf ook voor Merapi, al voelt het niet zo. Ze werkt voor zichzelf. Toch maakt ze deel uit van de gebrekkige zorg, of ze het nou wil of niet.

Tove is nu vlak bij het park, kan de toppen van de berken onderscheiden en ruikt de geur van het zomerse Linköping.

Het groeien, levend.

Alsof al het levende in de stad van de warmte en de zon geniet. Maar zo nu en dan ruikt ze de stank van verrotting, het bewijs dat het de bewoners van de stad niet lukt het vuilnis helemaal weg te houden, een constante aanwezigheid van zowel leven als dood.

Iets stinkt er thuis in het appartement van haar moeder.

Eerst rook ze het af en toe, maar nu hangt er continu een duidelijke stank in het appartement. Van iets doods. Een zoetige, verstikkende geur. Haar moeder en zij hebben geprobeerd de bron van de stank te lokaliseren, maar het is onmogelijk te zeggen waar die vandaan komt. Wanneer ze dachten dat de stank uit de wastafel kwam en ze er hun neus naartoe brachten roken ze de lucht niet meer, hetzelfde in de douche. Ook hebben ze geprobeerd de ramen dicht te houden zodat de stank niet vanbuiten kon komen.

Op sommige dagen is de lucht sterker, op andere dagen weer zwakker, maar hij is altijd aanwezig.

Na een tijdje wennen de hersenen eraan, maar de wetenschap dat hij er nog steeds is, blijft knagen aan het bewustzijn.

Hoe ruikt het in de jungle?

Ze heeft voor na de zomer gesolliciteerd op vrijwilligerswerk. In Rwanda. Daarop en nog op een hoop universiteitsdingen. Ze hoopt dat het Rwanda wordt maar ze heeft haar moeder niets over haar plannen verteld. Weet dat ze benieuwd is. Ze zou vast gek worden als ze het te horen kreeg.

Haar moeder. Zou ze al wakker zijn?

Ze heeft al bijna een jaar niet gedronken. Geen druppel sinds ze het heeft uitgemaakt met Peter. Sindsdien is ze alleen geweest, leek rustig, alsof er iets met haar was gebeurd toen ze in Vietnam was en de zaak van het verdwenen meisje had opgelost. Bijna als verdoofd is ze sinds die tijd geweest.

Ze traint en werkt en lijkt gefrustreerd noch tevreden.

Ze is gewoon, en dat is niets voor haar.

Het beangstigt me, mama, dat je besloten lijkt te hebben om genoeg te nemen met niets.

2

Malin Fors rekt zich uit in haar bed. Heft haar armen op naar de muur, wijst met de tenen omlaag, doet alsof paarden aan kettingen trekken die rond haar ledematen bevestigd zijn.

Maar er gebeurt niets. Haar lichaam voelt gewoon stijf.

Ze had Tove zo-even horen weggaan maar had gedaan alsof ze nog sliep, ze had zo vroeg in de morgen geen puf om met haar te praten.

Het is fijn om haar thuis te hebben, al is het maar voor de zomer. Ze was gedumpte door haar vriend Tom, die zich uiteindelijk leek te hebben gerealiseerd dat een deftige jongen uit Östermalm en de enige beursstudent van een internaatschool niet samengingen. En wat moest hij nu nog met haar, nu de studie op Lundberg afgerond was en hij niet meer wekenlang in het bos zat opgesloten.

Tove lijkt het goed te hebben opgenomen, ook al wil ze er niet over praten. Misschien hadden ze elkaar gebruikt, had dat voor hen beiden het leven op de school draaglijk gemaakt. Ze zeurt niet meer om merkschoenen, of om tassen en jurken. Ze lijkt haar oude ik terug te hebben gevonden, de wijze invoelende persoon die ze altijd was geweest, ondanks de chaos waarin ze grote delen van haar jeugd geleefd heeft.

Ik ben trots op wat ze nu doet.

Ouderen verzorgen. Zonder gemopper, bijna met plezier. Een rotbaan in de ogen van de meeste jongeren, maar niet in die van Tove.

Malin trekt het dekbed over haar hoofd.

Zoekt bescherming tegen het licht dat tussen de luxaflex door sijpelt.

Maar het dekbed sluit het licht niet buiten, geeft haar geen duisternis, maar maakt de wereld eerder doelloos en vlak, alsof haar hele wereld klein is en de hemel van katoen is dat gewassen moet worden.

Tove.

Haar blikken soms aan de ontbijttafel. 's Avonds op de bank.

Je veracht me, denkt Malin. En ik begrijp je.

Ze ademt de muffe lucht onder het dekbed in, ruikt de stank in het appartement, zwak, als een vleugje dat amper de reukzin prikkelt. Ze kan nu even niet denken aan jeugd en chaos, wil nu even niet voelen hoe haar hele ik zich vult met ongerustheid dat ze Tove in de steek heeft gelaten. Het is nu toch te laat, en ze dwingt zichzelf terug in een soort van nulstand, tot die toestand waarin zij controle heeft over haar gevoelens en niet andersom. Waarin de lucht haar longen vult zonder dat ze hoeft te ademen. Die toestand waarin ze zich bevindt sinds ze terugkwam uit Vietnam.

Maar ik kan hier niet langer liggen.

In mijn grot. Onder het hemelgewelf van katoen.

Ik moet opstaan.

Naar het bureau.

Het liefst eerst nog een rondje hardlopen.

De dromen van de nacht van me af lopen. Mezelf en mijn lichaam tot leven rennen.

Tove opent de ijzeren poort naar het park Trädgårdsföreningen. Loopt het park in, verbaast zich er opnieuw over hoe goed verzorgd alle bloembedden erbij liggen, over hoe weelderig het gazon mag groeien.

Ze kijkt tussen de bomen en struiken door, naar het grote terrein voor het podium. Weet dat al haar vrienden die naar het gymnasium in de stad waren gegaan, daar hun laatste schooldag hebben gevierd, dat ze zeker tussen de bomen op de Observatorie-heuvel hebben geblowd en gevreeën. Lauw bier hebben gedronken. Koud en lekker in hun herinnering.

Ze slaat af, hoort het grind knerpen onder haar voeten. In de speeltuin zijn nog geen kinderen, maar die komen vast later wel, en voorbij de speeltuin liggen de beachvolleybalvelden er verlaten bij. De ouderen houden ervan om zittend op de grote balkons van Keruben naar de spelende kinderen te kijken. Luisteren naar het lawaai vanaf de velden. Als het weer het toelaat kunnen ze uren naar de drukte zitten kijken en van het rumoer en het levenslustige geschreeuw zitten genieten.

Keruben werd in de jaren negentig gebouwd.

Drie verdiepingen van zware rode baksteen met helder rode, blauwe en gele deur- en raamkozijnen van aluminium. Nu kan Tove duidelijk de gevel zien achter de toppen van de berken en de hoge heg die langs het grindpad loopt tot aan de glazen overkapping bij de ingang.

De roosters van de mensen die voltijds werken zijn krankzinnig zwaar, denkt ze en het voelt alsof ze minstens twee keer zo veel personeel zouden moeten hebben. Zeker als alles tegelijkertijd moet gebeuren en dat is de hele tijd het geval.

Het hoofd van het zorgbedrijf woont in de stad. Hij heeft alles opgericht en het bedrijf heeft haar hoofdkantoor hier. Ze weet dat het waanzinnig veel geld verdient. Het heeft heel wat instellingen van de provincie overgenomen toen de zorginstellingen geprivatiseerd werden. Tegen een lage prijs. Tegen een veel te lage prijs, volgens haar moeder. 'Pure diefstal,' had ze zich een keer laten ontvallen toen ze een artikel had gelezen over een gezondheidscentrum in Berga dat snel was doorverkocht door het personeel voor een bedrag dat twintig keer hoger lag dan waar de provincie het voor verkocht had. Dat het artikel was geschreven door haar ex Daniel Högfeldt maakte het er niet beter op.

Hoe oud kan hij zijn, de baas? Vijfenvestig? Maar hij ziet eruit als vijftig. Minstens. Hij had Keruben een keer bezocht toen ik er net begonnen was. Hoe heette hij ook al weer?

Ze kon het zich niet herinneren. Maar hij had in een glanzend grijs pak rondgelopen en had gedaan alsof hij hun instelling controleerde. Het was in verband met een van de ingezonden brieven van Konrad Karlsson en hij had een knappe pr-dame bij zich die foto's met haar iPhone maakte. Het was duidelijk dat hij geen idee had hoe een bejaardentehuis in elkaar zat, en op de gang van de eerste verdieping had hij zijn arm om Tove heen gelegd en gezegd: 'Jij zorgt vast en zeker goed voor onze ouderen?' Volgens haar had hij net zo goed 'klanten' kunnen zeggen.

De pr-dame had foto's genomen die Tove even later op de website van de instelling had teruggevonden.

Hans Morelia.

Zo heet hij.

Hij kon in de stront zakken.

Tove pakt de koude deurklink vast, merkt hoe de geur van de zomerochtend, van de opdrogende dauw op het gras, vervuild wordt voor de geur van schoonmaakmiddel en van leven dat zowel langzaam als snel ten einde loopt.

Voor Tyra en Viveka, voor Konrad en Weine.

Als ze hun dagen maar een beetje beter kan maken, is dit een mooie manier om de zomer door te brengen.